

AH 1173
2020Z21383

Antwoord van minister Slob (Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media)
(ontvangen 18 december 2020)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2020-2021, nr. 1173

1) Klopt het dat u verklaringen van scholen aan ouders wil verbieden waarin staat dat homoseksualiteit moet worden afgewezen? 1) Zo ja, op welke manier wilt u dit gaan doen?

Verklaringen waarin leerlingen worden veroordeeld of afgewezen op basis van hun seksuele gerichtheid zijn op grond van bestaande wetgeving al verboden.

Het is een groot goed dat ouders en kinderen in dit land de keuze hebben een school te kiezen die aansluit bij hun overtuigingen. Zoals ik heb aangegeven tijdens het debat op 9 november jongstleden, maar ook in eerdere beantwoording van schriftelijke vragen, hebben scholen vanuit de Grondwet ruimte om eigen overtuigingen te hebben.¹ Maar deze ruimte is niet onbegrensd. Bijzondere scholen mogen toelatingsbeleid voeren, mits dit beleid aan de voorwaarden van de Algemene Wet Gelijke Behandeling (Awgb) voldoet. Toelatingsbeleid dat middels een verklaring homoseksualiteit afwijst en ouders vraagt dit te onderschrijven als voorwaarde voor toelating, is in strijd met de Awgb. Geen enkele school in Nederland mag leerlingen veroordelen of afwijzen op basis van hun seksuele gerichtheid. Niet in een identiteitsverklaring, niet in hun toelatingsbeleid en niet in hun schoolcultuur. Bovendien hebben scholen een zorgplicht voor een sociaal veilig schoolklimaat op basis van de onderwijswetgeving. Daarvan kan geen sprake zijn als leerlingen worden afgewezen op basis van hun seksuele gerichtheid.

2) Hoe verhoudt deze uitspraak zich met uw uitspraken gedaan tijdens het wetgevingsoverleg burgerschapsopdracht aan scholen in het funderend onderwijs van 9 november 2020, waarin u stelt dat scholen wel degelijk homoseksualiteit mogen afwijzen?

In het debat heb ik toegelicht dat de verschillende grondrechten met elkaar kunnen botsen. Dat betekent dat een beroep op een grondwettelijke vrijheid nooit zonder verantwoordelijkheid komt. Bijzondere scholen mogen toelatingsbeleid voeren, maar moeten zich daarbij houden aan de eisen uit de Awgb. Toelatingsbeleid dat met deze wet in strijd is, is uiteraard niet toegestaan. Dat is

¹ Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019/20, nr. 3104.

onder andere het geval wanneer een school in een verklaring schrijft dat de school de seksuele gerichtheid van leerlingen afwijst en ouders vraagt dit te onderschrijven. Met een beroep op de onderwijsvrijheid kan nooit worden gerechtvaardigd dat de seksuele gerichtheid van leerlingen wordt afgewezen.

3) Klopt het dat voor een eventueel verbod, u eerst wilt gaan onderzoeken of er schoolverklaringen zijn waarin homoseksualiteit wordt afgewezen? Zo ja, hoe gaat u dit onderzoek vormgeven en wanneer gaat dit onderzoek van start?

Ik heb de afgelopen weken gewerkt aan het verkrijgen van een beeld van het gebruik van de genoemde identiteitsverklaringen. Daaruit is gebleken dat een aantal jaren geleden inderdaad verklaringen werden gebruikt waarin homoseksualiteit werd afgewezen. In enkele gevallen waren deze verklaringen nog online te vinden, terwijl die al een aantal jaren niet meer werden gebruikt. Inmiddels zijn die verklaringen verwijderd. De Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS) bevestigt dit beeld. Zodra blijkt dat, in welke school dan ook, een verklaring gebruikt wordt die leerlingen vanwege hun seksuele identiteit afwijst, spreek ik die school daarop aan.

4) Wat gaat u doen als tijdens uw uitvraag blijkt dat scholen wel degelijk een dergelijke afwijzende verklaring van homoseksualiteit aan ouders vragen? Bent u bereid om dan direct in te grijpen bij een dergelijke school? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

Als ik deze verklaringen tegenkom, zal ik deze scholen wijzen op het feit dat zij in strijd handelen met de Awgb. Zij zullen dan hun verklaringen moeten aanpassen. Daarnaast biedt de onderwijswetgeving voldoende handvatten om in te grijpen. Scholen moeten zorgen voor een veilig schoolklimaat. Daarnaast moet op grond van de kerndoelen aandacht worden besteed aan seksuele diversiteit. Wanneer de aangescherpte burgerschapsopdracht ook door de Eerste Kamer wordt aangenomen, zullen scholen ten slotte ook moeten zorgdragen voor een schoolcultuur die in overeenstemming is met vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. De inspectie ziet toe op de naleving van deze wettelijke bepalingen en zal optreden wanneer een school daar niet aan voldoet.

5) Klopt het dat u tegelijkertijd aanvullende wetgeving heeft aangekondigd als blijkt dat scholen toch dergelijke verklaringen gebruiken? Zo ja, wat voor aanvullende wetgeving?

Ik heb geen aanvullende wetgeving in voorbereiding die verklaringen die in strijd zijn met de Awgb verbiedt. Dat is niet nodig. Zie verder het antwoord op vraag 1 en vraag 4.

6) Deelt u de mening dat een openlijke afwijzing van homoseksualiteit van een school haaks staat op de norm dat iedere leerling zich veilig en vrij dient te voelen

op een school? Zo ja, welke concrete stappen gaat u zetten om dit te borgen op iedere school in Nederland? Zo nee, waarom niet?

Ik deel die mening. Elke leerling moet zich vrij, gelijkwaardig en veilig voelen, ongeacht waar deze leerling naar school gaat. Het huidige wettelijk kader voor sociale veiligheid verplicht elke school al te zorgen voor een veilig schoolklimaat. Als de inspectie constateert dat dit niet op orde is, zal zij optreden. Daarnaast is er, zoals ik heb aangegeven, inmiddels een inventarisatie gemaakt. Ik blijf bovendien met de profielorganisaties in gesprek hierover.

7) Deelt u tevens de mening dat artikel 23, de vrijheid van onderwijs, van de Grondwet het gelijkheidsbeginsel, artikel 1, niet mag ondermijnen? Zo nee, waarom niet?

In ons constitutionele bestel bestaat geen hiërarchie tussen grondrechten. Grondrechten begrenzen elkaar onderling en daarmee is geen enkel grondrecht absoluut of onbegrensd. Dat geldt dus ook voor de vrijheid van onderwijs.

8) Kunt u deze vragen beantwoorden voor de stemmingen over het wetgevingsoverleg 'burgerschapsopdracht aan scholen in het funderend onderwijs', gepland op 17 november 2020?

Ik heb ervoor gekozen eerst het gebruik van verklaringen te onderzoeken en deze vragen in samenhang met de Kamerbrief over toelatingsbeleid te beantwoorden.

- 1) Slob krabbelt terug: verklaringen die homoseksuele identiteit afwijzen gaan te ver; NOS.nl, d.d. 10 november 2020
(https://amp.nos.nl/artikel/2356000-slob-verklaringen-die-homoseksuele-identiteit-afwijzen-gaan-te-ver.html?_twitter_impression=true)